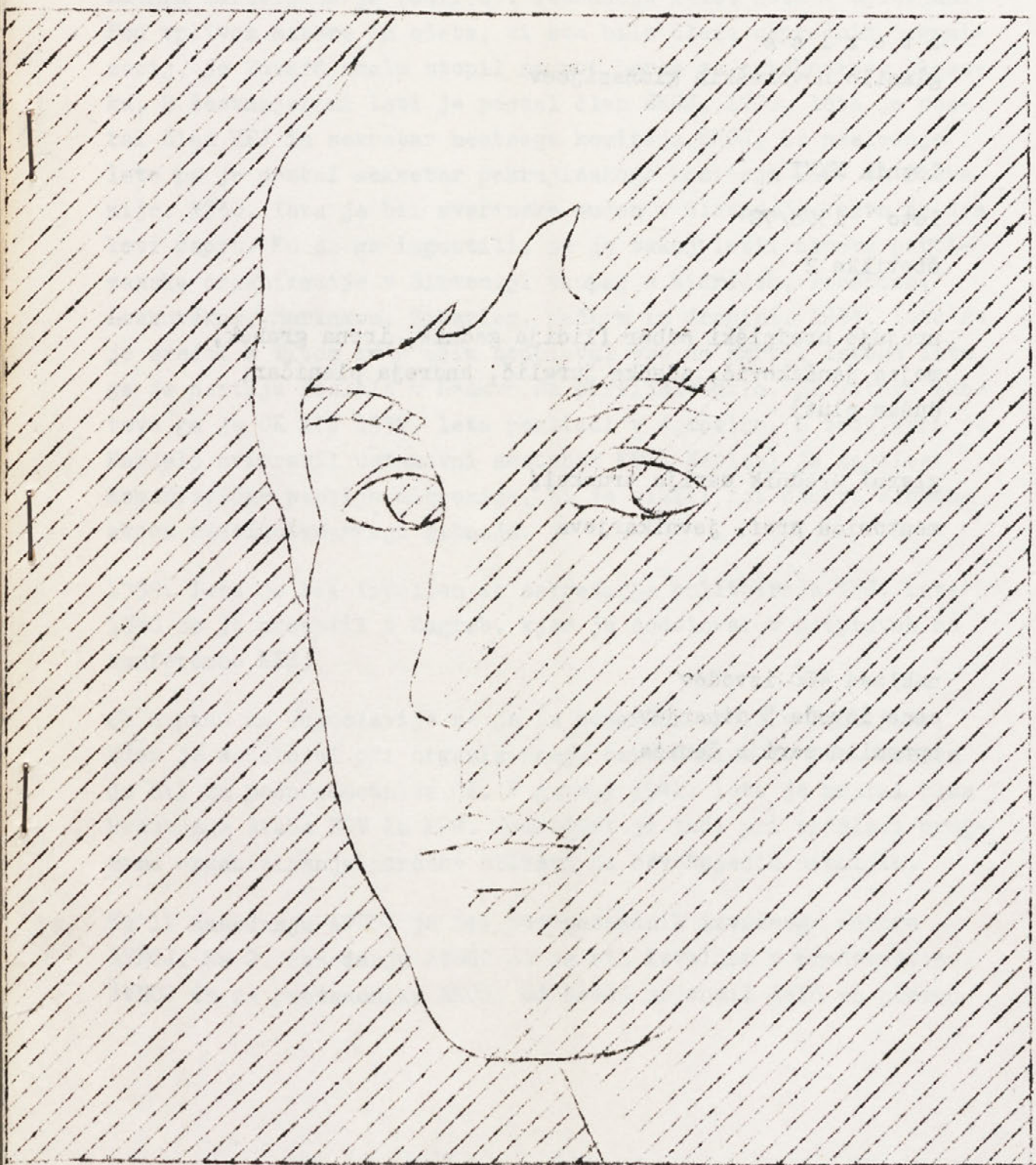

STEZICE

s t e z i c e

glasilo novomeških gimnazijcev

letnik XXVI

leto 1978/79

številka 2

urejuje uredniški odbor (lidiya gačnik, irena grahek,
mojca janžekovič, zdenka jurglič, andreja pleničar,
dušan plut)

glavni urednik marija trunkelj

mentorica prof. jevnikarjeva

naklada 400 izvodov

cena izvoda 5 dinarjev

opremila marija šenica

OB SMRTI EDVARDA KARDELJA

Teoretik, revolucionar, vizionar, veliki marksist, brezkompromisen borec, neutrujen delavec. To je bil Edvard Kardelj, ki ga je kruta smrt iztrgala iz naše sredine. Prekinjeno je življenje, ki je bilo vseskozi povezano z ustvarjalnim delom za človeka.

Edvard Kardelj se je rodil 27. februarja 1910. leta v Ljubljani. Pod vplivom matere in očeta, ki sta bila člana naprednih organizacij, je Edvard kmalu stopil na pot borca za osvoboditev človeka. S šestnajstimi leti je postal član SKOJ. 1928. leta je postal član KPJ in sekretar mestnega komiteja SKOJ, že naslednje leto pa je postal sekretar pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo. 1930. leta je bil zverinsko mučen v Glavnjači, nato pa dve leti zaprt. Ko so ga izpustili, se je takoj lotil obnove partizanske organizacije v Sloveniji skupaj s Kidričem, Tomšičem, Leskovškom, Marinkom, Zihrlom, Mačkom in drugimi. 1934. leta se je srečal s Titom in z njim sodeloval vse do smrti. Istega leta ga je partija poslala v Moskvo na partijsko delo. Na Titovo zahtevo ga je CK KPJ 1937. leta poklical v domovino. S sodelavci je Kardelj pripravil ustanovni sestanek KPS. Napisal je manifest komunistične partije Slovenije, ki je služil kot osnova slovenskega revolucionarnega gibanja.

1939. leta je bil izvoljen za sekretarja politbiroja KPJ. Leta 1940 se je preselil v Zagreb, kjer je sodeloval v pripravah na konferenco KPJ.

Ob napadu na Jugoslavijo se je iz Beograda vrnil v Ljubljano, kjer je sodeloval pri organiziranju osvobodilne fronte. Izbran je bil za podpredsednika OF. V jeseni 1941. leta je postal član vrhovnega štaba NOV in POJ. Sodeloval je tudi pri izdelavi programa organiziranja narodne oblasti na osvobojenih ozemljih.

Na 1. zasedanju AVNOJ je bil podpredsednik izvršnega odbora AVNOJ. Na 2. zasedanju AVNOJ pa je bil izvoljen v predsedstvo AVNOJ in za predsednika NKOJ. Od tedaj je vodil delo na področ-

ju zakonodaje, narodne oblasti in problemov družbenopolitične prakse. 1944. leta je sodeloval v razgovoru NKOJ s kraljevsko vlado Ivana Subašića.

V začasni vladi DFJ je bil Kardelj podpredsednik in minister za konstituantno. 1946. leta je postal podpredsednik vlade FLRJ (do 1953), predsednik zvezne komisije za kontrolo (do 1948), predsednik komiteja za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti (1946 - 1953) in minister za zunanje zadeve (1946 - 1952). Od 1953. do 1963. leta je bil podpredsednik zveznega izvršnega sveta, od leta 1963 do 1967 pa predsednik zvezne skupščine. Od leta 1974 je bil član predsedstva SFRJ.

Kardelj je bil stalni član CK KPJ oziroma ZKJ, v letih 1958 do 1966 pa sekretar CK ZKJ. Od 1966. leta je bil član predsedstva CK ZKJ.

V povojnem obdobju je Kardelj deloval na področju izgradnje družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema SFRJ. Sodeloval je pri sestavi vseh treh ustav SFRJ in pomembnejših ustavnih določil.

Kardelj je bil vodja več jugoslovanskih delegacij na mnogih mednarodnih konferencah. Ogromno je prispeval k oblikovanju koncepta neuvrščenosti. Kot predstavnik SFRJ je obiskal mnogo držav sveta.

Edvard Kardelj se je vse življenje posvečal literaturi in umetnosti. Že kot mlad učiteljskičnik se je poglobljal v progresivna književna dela, predvsem Prešerna, Cankarja in Gorkega. Ukvarjal se je tudi s publicistiko in znanstvenim delom, predvsem s teoretičnim raziskovanjem na področju družbenega razvoja, ekonomske in politične izgradnje SFRJ kot tudi na področju mednarodnega delavskega in osvobodilnega gibanja in mednarodnih odnosov sploh. Leta 1939 je v zaporu dokončal študijo Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, ki je izšla pod psevdonimom Sperans. S tem delom

je ogromno prispeval k jasnejšemu spoznavanju zapletene problematike v naši državi.

Po vojni je napisal vrsto knjig, v katerih je vedno znal povezati teorijo s prakso. Dela, kot so Socializem in vojna, O sistemu samoupravnega planiranja, Minulo delo, Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, zlasti še slednje, so doživela vedno topel sprejem ne le jugoslovanske javnosti, ampak vseh naprednih sil v svetu. Mnoga njegova dela so prevedena v desetine jezikov sveta.

Kardelj je bil častni član SAZU, redni član AZU Srbije, častni član AZU Bosne in Hercegovine, častni član AZU Makedonije ter častni doktor znanosti ljubljanske univerze. Poleg mnogih priznanj je dobil tudi nagrado AVNOJ. Odlikovan je bil z mnogimi jugoslovanskimi in odlikovanji tujih držav. Za narodnega heroja je bil proglašen leta 1951. Imel je čin generalpolkovnika v rezervi.

Edvard kardelj je imel izredne sposobnosti pronicanja v srž družbenih pojavov. Do vsega je bil kritičen, najbolj pa do lastnega dela.

V življenju ga je vedno vodila misel, da je vredno živeti le, če se dela. Tej misli je ostal zvest vse do smrti.

Revolucionarno delo Edvarda Kardelja, vgrajeno v vse pore jugoslovanske družbe, delo, ki bo še dolgo osvetljevalo naše poti razvoja, je impresivno potrdilo njegove življenjske veličine.

Igor Lukšič, 3.b

OB MURNOVI STOLETNICI

Morda mi je bilo komaj šest let, ko sem prvič slišala za Murnovo poezijo. Spominjam se drobne rdeče knjižice z zlatimi črkami: "Josip Murn Aleksandrov - Pesmi". Včasih mi je stari oče bral iz nje pesmi in mi tako že zgodaj razvijal čut za lepoto. Toda takrat sem bila še premajhna, da bi mogla dojeti globino njegovih pesmi. Ostali so le spomini. Potem dolgo časa nisem prebirala poezije. Začela sem pisati pesmi sama. Toda zdaj, ko sem se ponovno vrnila k poeziji Murna, Gradnika, Kosovela in drugih, sem onemela. Zdelo se mi je, da sem to hotela napisati tudi sama, a sem ostala brez besed. Lepa je poezija. Kadar koli se vrneš k njej, nikoli te ne razočara. Prebereš pesem enkrat, dvakrat, stokrat, vedno ti da kaj lepega, novega, neponovljivega.

Taka je tudi Murnova poezija. Preprosta, a silno lepa in globoka. Sam pravi, da vsak po svoje išče vesele ure: Kitajci v opiju in kajenju, drugi utapljajo svoje bolečine v vinu, on pa piše pesmi. Zavest brezdomstva in razočaranja nad ljudmi sta ga gnala v zavetje velike, žive narave. Sredi nje se je znašel sam s svojo človeško usodo. Med preprostimi kmečkimi ljudmi in kmečko idiliko je pozabljal nase. Le tam se je počutil bolj varnega in bolj srečnega. Kmečki svet mu je bil nasprotje mestnega sveta, družbe in civilizacije, kjer se je počutil osamljenega in tuje-ga. Vendar ga je dojemal zelo idilično, v skladu s svojo domišljijo. Vživljal se je v kmečko življenje, navade, običaje, njegova poezija je postala bolj svetla. Toda leta na videz. Osamljenost, slutnja smrti, brezdomstvo, vse to je ostajalo v njegovi notranjosti. V naravi sami je našel prispodobe za svojo osebnost, za svojo samoto: "Jaz sem topol samujoč, ki ne seje in ne žanje." Kako bi mogel še lepše povedati?

Njegovo razpoloženje iz trenutka v trenutek niha. Enkrat je poln hrepenenja, potem nenadoma pade v mračne depresije. Pomlad mu

vzbuja voljo do življenja, jeseni in pozimi postane otožen. Umirajoče zvezde, ptice, reke, ki se odtekajo v daljavo, mu simbolizirajo minljivost, bežnost vsega lepega. Po drugi strani so mu gore, polja, nebo, ... simboli moči in radosti. Toda dolge, gluhe noči mu prinašajo ubijajočo bolečino. Navdaja ga nemir in strastno hrepenenje, čuti se samotnega kot "trs samotni". Zaželi si viharnega in burnega življenja, da bi pozabil na svojo usodo. Včasih se sam sebi zazdi sit življenja, zdi se mu, da zaman čaka miru in sreče. Je kakor veter, ki brez počitka bega po svetu, brez doma in brez prijateljev.

Tak je Murn, Čustven, globok. Je izpovedovalec svojega hrepenenja, osamljenosti, slutnje smrti, je slikar naše zemlje in poet kmečkega življenja. Vplival je na mnoge kasnejše pesnike, njegova umetnost je nepogrešljivi del našega leposlovja in moderne.

Majhen narod smo, a naši biseri so neizbrisni. Toda žal se premalo zavedamo, kako lep je naš jezik in kako velike umetnike je rodila naša zemlja. Mnogi so se komaj začeli razvijati, že jim je smrt segla po življenju. A kljub temu so nam zapustili svoja dela, ki bodo večno živela med ljudstvom. Minilo je sto let od Murnovega rojstva, a njegova poezija ostaja med nami še vedno tako sveža in lepa.

Darja Ivanetič, 4.a

JESEN

Ne moreš reči
jesen je tu
če vidiš golo drevo
skozi okno svoje sobe
ne moreš reči
jesen je v meni
če ne slišiš
nobene ptice
v sebi

- . -

Vedno se mi je zdelo
da ima dan premalo ur
toda
današnji dan
je trajal nenavadno dolgo
in če pomislim
na vse dni
če seštejem ure
ki sem jih zares
živela
jaz
jih ni niti za
en dan

- . -

Utrgala sem zadež
pa še ni bil dozorel
in postalo mi je žal
neskončno žal
vseh prezgodaj
doživetih trenutkov

hotela sem napeljati
brv med nama
in postalo mi je žal
neskončno žal
te oddaljenosti iz bližine
vse tvoje besede
so se zdele
tako prekleto dorečene
da nisem imela
več ničesar reči

- . -

Nikoli doslej si še nisem
priznala
da bil bi čas obračuna
s seboj
ker sem se bala
vseh tistih nemih vprašanj
na katera nisem nikoli
odgovora
dala
vseh tistih sklenjenih rok
ki jim nisem nikoli
svoje roke
podala

vseh tistih ubitih oči
ki jih nisem nikoli
prebrati
znala

- . -

Imam dve uri
ena prehiteva in druga zaostaja

ujela sem del pogovora med dvema
- moji stari sovražim jih
- komaj čakam da zaživim po svoje
in spoznala
da imam zelo dobre starše
(potrebovala bi prst
pa mi nudijo celo roko)
a vseeno pišem pesmi

imam dve uri
ena zaostaja in druga prehiteva

- . -

Lahno se dviga odeja
pod tvojim dihanjem
kot se dviga dvom
pred tvojimi besedami
bela spalna srajca
sveti v temi
kot svetišče • ela ti
v moje bivanje

tako spokojna si
še pred minuto

pa so šepetaje
(da ne bi slišala mama)
prihajali od tebe
navihani biserčki

kako dobro
da tudi majhni otroci
ne zaspijo
vedno
ob zanje določeni uri

Mira Grahek, 2.a

KROŽNIČEK Z MODRIM ROBOM

Franja je izstopila iz avtobusa, ki je ustavil pred vaško gostilnico, in ob pogledu začudene mimoidoče kmetice se je zalotila, da se smehlja. Potlačila je nasmeh in željo, da bi od vesele prešernosti in razposajene neučakanosti zavrisnila kot majhna deklica. Saj jo je res preveval čudoviti občutek otroškega veselja, ki jo je vselej prevzel ob pogledu na staro kapelico na razpotju, kamor je včasih nosila šopke travniškega cvetja, ki ga je sama nabrala, in na strehe prijaznih hiš za vrtovi. Najraje bi prešerno stopila v curek vode, ki se je pretakal med debelimi kamni na poti, a pospešila je korake proti mali hiši za košato jablano ob poti.

Pred desetimi leti je dan na dan prestopicala to kratko pot od hiše nasproti gostilne, kjer so stanovali. Mama in oče sta šla v službo, ona pa je, še vsa topla od postelje in omotična od spanja, stisnila k sebi obledelega medvedka in pogosto kar v copatah stekla po še zatemnjeni poti. Najprej se je izluščilo iz

teme debelo, raskavo deblo stare jablane z nizkimi vejami, odkoder je pozimi padal sneg, včasih se je nanjo usula ploha zadrževanih dežnih kapljic, ali pa se je na tla mehko spustil porumenel list. Poletni je bil že dan, kadar je šla mimo, ni je bilo strah grčavih rok, ki so se v temi iztezale po njej, ampak je upočasnila korak in včasih pobrala zgodnje jabolko, mokro in hladno od nočne rose.

Vselej pa ji je veselo zatrepetalo pod medvedkom, ki ga je tiščala k sebi, ko se je približala stopnicam in pritisnila na okroglo kljuko pri težkih lesenih vratih. Komaj jih je odpahnila, pa se tega še zavedela ni, saj je takoj zaduhala vonj, ki ji je tako ugajal. Ta vonj je dihal iz tople kuhinje prijazne varuške, kamor je morala vsako jutro. Če se je zdaj spominjala nazaj, je bilo vse lepo povezano z dobro Teto, kot je vedno rekla preprosti varuški, z njeno toplo kuhinjo in štedilnikom, kjer jo je vedno čakal bel emajliran krožniček z modrim robom, v njem pa se je že kadilo mleko ali dišeča kava. Kako lepo je bilo, ko je sedla na klop pri mizi in ji je Teta prinesla krožnik in velik kos dišečega kruha iz domače peči. Potem je s slastjo in bleščečimi očmi zdrobila kruh v kavo, na kateri je bilo vedno toliko smetane!... Jedla je počasi, z užitkom, jedla je kruh s kavo, zdelo se ji je, da lahko je celo zrak, ki je tako lepo dihal po kruhu, testu, gorečih polenih in cimetu v škatli na kredenci. Teta pa je sedela na drugi strani mize in jo gledala, nežno in materinsko, vsa vesela teka mlade prijateljice. Kajti bili sta prijateljici, čeprav je ena hodila spat z medvedkom, druga pa je imela pripet na temenu skoraj bel svitek že redkih las.

Po zajtrku je sama pomila krožniček. Stopila je na okorno pručko, na kateri je previjala medvedka, in uživala, ko so mehurčki mila polzeli po bleščečem krožničku, se prevesili na modrem robu, padli in se razblinili na tleh. Včasih je padel tudi krožnik, a

ni se razbil, le odkrušil se je, ampak čisto malo. Potem sta sedli in prebirali fižol, rozine, mesile testo, ali pa se samo pogovarjali.

Vedno pa je zavzeto zrla v Tetin drobno vzorčasti predpasnik, velike, tople roke, sive lase, ki so ji uhajali iz trdo zvite "čučke" in ovijali ušesa ter starkin tilnik. Naravnost v oči je ni gledala, ker so bile tako svetle in mehke... Kot ljudje vidijo sončne žarke, čeprav ne zro naravnost v sonce, je čutila njene dobrodušne oči, ko je gledala gubice okoli njih, ki so v snopu potekale iz očesnih kotičkov in prepregale Tetina lica, vse do mehkih ustnic v komaj vidnem nasmehu.

Ko je zdaj pritisknila na okroglo kljuko, se je na hitro poskušala spomniti celega varuškinega obraza, preden ga vidi, 10 let starejšega. Zaživele so pred njo cvetlice s predpasnika, prijazne gubice, tenak pramen las na tilniku, dobrodušna usta, oči, sivkasto modre, pa so ji le za hip zamigljale pred očmi.

A že ni bilo več časa za spomine. Odrinila je vrata in po vežici stopila proti kuhinji. Nosnici sta hlastno vpili znani vonj - vse je enako! Kri ji je zaplala v licih, ko je zagledala ob štedilniku znano postavo v drobno vzorčastem, zdaj modrem predpasniku, ljubi obris okrogle, le še bolj bele glave, iste, le poglobljene gube, ki so prepregale ves obraz, ki je za hip obmiroval z začudenimi očmi. A takoj so le-te zažarele, zamigljale so v njih ganjene solze, modri blesk je zakril že porumenelo belino starkinih oči: "Si prišla..., Franci?"

Včasih jo je tako ljubkovalno klicala.

"Sem, Teta!" Premagalo jo je. Vsa leta, odkar so se preselili v mesto, je ni nihče tako mehko poklical. Materi ni nikoli tako nežno zasijalo iz oči. Ona ni imela takšnih gubic, kuhala je kakao in jedli so kruh iz samopostrežbe, ki ni nič dišal.

"Kako si zrasla... - si le prišla," se je starki izvilo. Bila je v zadregi. Bil je obraz njene male Franjice, a postava mladega, modernega dekleta. Medvedka tudi ni imela...

Franja se je počutila, kot bi jo po dolgem času zapora izpustili na prostost. Spet je sedla za mizo in zaprosila kave in kruha. Teta ju je prinesla, vročo kavo, s smetano... A nekaj je manjkalo... Franja se je spomnila: "Teta, kaj nimate - nimaš," je popravila zardela, "več tistega krožnička, z modrim robom?"

Stara Teta se je nasmehnila: "Tistega, tvojega? Glej, hranim ga tamle..." Iz predala je vzela nekaj zavitega v papir in dodala: "Ampak, veš, obtočen je, ko si ga tako pridno umivala, se spominjaš?" je plaho vprašala.

"Se, se," je Franja pohitela. "Dajte mi, čeprav bi bil samo črepinja, samo v njem... je kava tako dobra."

Utihnila je. Nerodno bi ji bilo priznati, kako ima ta mali krožnik, še manjši, kot si ga je zapomnila, vso njeno prijazno hišico in njo, svojo drago Teto, ki ji ni bila teta, a jo je imela rada kot lastno hčer, kot mati - bolj kot mati...

V nekaj urah je izginila med njima vsa zadrega in govorili sta o mnogočem, medtem ko sta rezali jabolčne krhlje za kompot. A prišlo je pozno popoldne, ko je odpeljal zadnji avtobus v mesto. Franja se je morala odpraviti. Teta jo je spremila do jablane in ji stisnila v roke vrečko, s kosom kruha in potice.

Franji je bilo toplo, tako lepo, čeprav je odhajala. Zdaj je vedela, da nekje misli nanjo dobra Teta, medtem ko sedi ob starem štedilniku in kuha kavo, samo zase. Toplo ji je bilo, ker je vedela, da jo bo njena druga mati čakala, dokler ne pride spet,

da bosta cel dan sedeli in govorili o nepomembnih rečeh, pa si bosta vseeno veliko povedali, da bo speč kuhala kavo za svojo malo Franci...

Jolanda Repše, 3.a

Drevesa
so umrla
in s sabo odnesla
skrivnost prebujenja.
Nebo,
odeto v pepel in kri
se je rojevalo iz
slutenj smrti in
zelenega dežja.
Bele žene
so se igrale
s črnimi frnikolami.
Veter je tkal
pravljico
o preživetih večerih,
ko so ječale
pod težo
zelenega prahu.

Mlakuže
krvi
drhtijo
v njihovih
izmučenih
telesih.

v nočeh
ko spoznavam
svoj pravi obraz
so moje pesmi krvave
gospod čas igra
na violino mojih sanj
vijoličaste sence
ovite v skrivnosti
hodijo
s tihimi koraki
skozi mene
bela svetloba
umrlih upanj trepeta
v zgubanih rokah
ki ne verjamejo več

krik
iz šklepetajočih ust
drgeta
v noči

pod večer
umira
trepetajoča resnica
meglenih oblakov

šla bom
za belo senco
s krvavimi očmi
da si ogrejem roke
na ugaslem ognjišču
njenih upanj
vse tančice
bodo
padle na tla

rdeči prah
se ovija
v golo telo
postaja mehak
kot prazen blesk oči
ki ne vidi več

moj svet je ovit
v modrikast dim
zverženih teles
pod razvalinami
spominov
trepetna trava zavita
v črn pajčolan
moje babice ni več
s pajčolanom
v krvavih rokah
je odšla v noč
vrača se ko
se sence kotalijo
po nagubanih stenah
njenih mrtvih oči

moje livade so
krvave

rdeči križi
so padali
na peščene trave

bela žena
si je razčesavala
svoje sive lase
ko je padal pepel

na bela jutra
kdaj se je križ
zajedel v njeno
telo
strto od
poteptanega listja
in zgubanih rok
ki so prinašale
trnje
med posušeno travo

ljudje so hodili
po križih
in trgali
krvave cvetove

bele sence
so trepetale
s svojimi hudobnimi očesci
ko sem se potapljala
v izsušeni reki
iz ugaslih ognjenikov
je prišel
vijoličasti prah
na prehojene poti

moja harfa
se je zapletla
v svoje strune
in se zakotalila
v prepad

TO JE BIL ZADNJI, BREZUPNI KRIK

Bolečine v glavi so postajale hujše in hujše. Tudi mrzel obkladek ni več pomagal. Glasovi iz sosednje sobe so trdo udarjali na možgane. Zaškripala so vrata, glasovi so utihnili, toda tudi mir ni pomagal. Nič ni mogel proti bolečini, ki se je širila po glavi brez prestanka. Tresoča se roka je pograbila uro in kazalec je utihnil, številni koleščki in peresca pa so se žalostno razleteli po parketu. Nemir in strah sta naraščala z bolečino in noga je, iskaje rešitve, zaman stopicala po sobi. Maščevanje je bilo veliko in je terjalo žrtev, labirint neskončen, brez zaznavnega izhoda. Hotela se je rešiti, živeti, samo živeti. Toda stene so ostale gluhe, roka pa je začela krvaveti od močnih udarcev. Pogled na kri je zadostoval maščevanju. Strašen krik se je iztrgal iz globin, krik, kakršnega še ni zaznalo človeško uho. To je bil zadnji, brezupni krik.

Mlado telo se je zgrudilo na posteljo ob steni. Iz vseh kotov so nevarno sikale kače, iztegovale strupene jezičke in si prizadevale doseči toplo telo. Sredi kač se je smehljala črna kodrasta glava. In tiste svetleče oči, ki so jo nekoč tako opajale in jo navdajale z upanjem. Rjavo je postalo rdeče in ubijajoče. Krvave oči so se ji s prezirom smehljale. Morda so hotele iz nje izsrkati vso toplo kri.

Za hip je odprla oči in se zavedela, kje pravzaprav je. Opazila je ostanke ure na tleh, toda še isti hip je postalo zopet vse rdeče, rdeče kot kri na roki.

Kopala se je v morju rdeče barve, zamahovala z rokami, brcala z nogami, kričala in otepala, toda zaman... Rdeča reka je preteče naraščala. Vsaka misel na rešitev je bila zdaj brez pomena. Nevidna sila jo je vlekla k tlom in utonila je na dnu rdečega tol-muna. In utonil je razum in utonila je pamet...

Končno se je umirila. Ni vedela, ali sanja ali se ji blede. Počasi je razprla oči. Njen težki boj je le še kot medla in ugašujoča lučka bdel v globini možgan. Predmeti v sobi so dobili zopet pravo podobo, vse je bilo tako normalno in resnično. Toda ko se je njen pogled ustavil na razmetanih perescih in koleščkih, je v podzavesti začutila, da le ni vse tako, kot je bilo pred uro. Bolečina v glavi je popustila, toda nadomestila jo je brezplodna praznina. Zamižala je na eno oko, da bi se prepričala, če bo potem še vse tako, kot je bilo doslej. To se ji je zdelo tako prijetno, da je zamižala še na drugo oko in potem mežikala kar naprej in naprej. Pokazali sta se beli vrsti njenih zob in po sobi se je razlezel hihitajoč smeh. Ko se je naveličala te igre, je začudeno obstrmela. Zagledala je rjavo leseno škatlo s sivo prednjo stranjo in s kopico gumbov ob strani. Z nezaupanjem se je približala kotu, kjer je na polici stala škatla. Končno je le premagala strah, se približala in vrtela vse gumbе, črne in bele, in zopet se ji je zdela ta igra zelo prijetna, tako kot tista prej z mežikanjem. Pomen in namen uporabe te škatle, vse to je utonilo v tistem rdečem tolmunu. Ko se je naveličala igre z gumbi, je stopila k steni z ogledalom. Pokazala je jezik in tisti v ogledalu ji je odgovoril z jezikom. S prstom si je raztegnila usta in tisti na steni ravno tako. Še osle je pokazal natanko tako kot ona. Tega je bila tako vesela, da je začela od veselja kar skakati po sobi. Nekje v notranjosti ji je še vedno počival veseli vrišč otrok, ki so se igrali indijance in kavbojce in ki jih je ona že pred mnogimi leti z zavistjo opazovala, kajti nikoli ji ni bilo naklonjeno, da bi tudi sama lahko skakala in kričala z njimi. Zato je sedaj začela tuliti na vse grlo, si z dlanjo pokrivala in odkrivala usta in skakala po sobi brez prestanka. Še nikoli ni bila tako srečna. Seveda, prej ji niso nikoli dovolili skakati in se poditi, sedaj pa lahko skače po mili volji, skače in skače... Sedaj, ko je tako srečna in brez

skrbi... In ko je vse tako preprosto in enostavno. Ve, da je tukaj, da obstaja kot bitje, ki lahko skače in vpije, in da je neizmerno srečna...

Niti slutila ni, da se ji je zgodilo nekaj strašnega, prestrašnega. Nikoli ni doumela, kaj so pomenile brezupne solze v očeh njenih staršev, ki jih ni več poznala, niti solze v očeh prijateljev in znancev, ki so jo kakorkoli poznali, pa sedaj zanje niso več obstajali. Saj je lahko skakala, skakala in še in še skakala...

Zdenka Jurglič, 4.c

POTI

skušala je živeti
a se ji ni najbolj posrečilo
zato je napisala pesem

Sprehajala sem se po robu večnosti. Moji koraki so drobili suhe, gole kosti vseh tistih, ki so to počenjali že pred mano, dan za dnem, z istim izrazom bolečine obupnega iskanja.

Želela sem si, da bi padla v brezno, ki se je odpiralo pred mano, kajti zdelo se mi je, da le tako lahko odvržem bremena, ki so na vsakem koraku, z vsakim novim občutjem postajala težja in težja...

Toda to ni bil prepad, v katerega bi bilo mogoče pasti, večnost te lahko le vsrka vase...pa tega ni hotela...

Iskala sem smisel obstoja, smisel sreče, razočaranj. Pogrezala sem se vedno globlje... kosti so se spreminjale v blato... so bile to solze vseh, ki so stali tu razočarani, ali pa je bil

to popoldanski dež tistega dne, ko nisem vedela kam in sem prvič začutila, da me zagrinja samota... boleča in prazna...želela sem si srečnih dni v prihodnosti...toda v prihodnost nisem znala verjeti...bolečina je lahko oprijemljiva...čutim jo kot krik premagane živali, kot stokanje gorskega osamelca, ko kljubuje vetrovom, a mora vseeno zapeti z njimi...solze...obup...bada...

Toda za samote ni bilo časa, nisem si dovolila, da bi ostala v sobi s svojo bolečino in si priznavala, kako nemočna sem, krhka, se raztapljala v lastnih solzah, in potem, ko bi ostale le še solze, želela spet nazaj sebe, z vsemi bolečinami...ne...take deževne popoldneve sem zaklepala v omaro...tja sem spravila spomine, ki so najbolj boleli. Tudi Petra sem spravila tja. On je bil...nekdo, ki me je ljubil, edini, ki me je sploh priznal za bitje...a vendar, nikoli se mu nisem mogla razkriti, kajti zdel se mi je tako prazen, da bi lahko svoje misli zlagala na police njegovega razuma kar po abecedi...in potem bi me pogledal, se nasmehnil in rekel, če greva v kino...pa sem vseeno šla, čeprav nisem čutila, da bi me nanj kaj vezalo...bila sem pač vedno sama, in če bi izgubila še njega...ni dolgo trajalo, morala sem mu reči adijo, kajti postalo je nevzdržno, nič mi ni pomenil, ker nisem našla poti do njega...mea culpa...

Ko je odšel, sem skušala pogledati v svojo notranjost, razbrati, kdo sem, iz vseh svojih misli...Spoznala sem, da zaman iščem stržen svojega obstoja, kajti zvijal se je in pretvarjal, izginjal, kakor sem omahovala sama.

Posoda bitja, ki odrašča, a se ne gradi samo, temveč čaka, da ga bo napolnilo okolje. In ko bo padla zadnja kaplja v prepolno posodo, bo vsa tekočina brizgnila na tla, bitje pa se bo odprlo na ročaje in zavreščalo: ne, ne, to nisem jaz, to ni moja ljubezen, to ni moja sreča, ne moja žalost. Sovražim vašo

malomeščanščina, vaše pretvarjanje, klečeplazenje, hvaljenje bogov, ker sebe ne najdete tam, kjer ste se iskali. Dragi moj gospod tovariš malomeščan, nočem tvojega vikenda, ne obilnega trebuščka. Moje življenje, moje življenje mora biti pesem, grem, gradila bom svet, hočem živeti, živeti, živeti...a bitju zmanjka glasu, ker je tako šibko in pade nazaj v svojo posodo in spet pusti, da ga zalije gosta tekočina sladkih, pre-sladkih besed, s katerimi se obkladajo vse te male dvonoge živali, ki mislijo, da se lahko imenujejo ljudje ravno zato, ker so sposobni skrivati svoje živalske nagone.

Videla sem se v tem svojem nihajočem, omahujočem vsakdanu in opazila, da sem kljub vsemu toliko zrasla, da bi lahko stopila na plan, pa tega nisem videla, ko sem padala iz dneva v dan na isto mesto moje posode, in se nisem spraševala zakaj. Toda že, ko mi je padel na glavo, sem začela razmišljati, pogledala sem se in spoznala, da sem le čisto drugačna kot poprej. To mi je vlilo moči, da sem se pognala čez rob in skušala spoznati življenje tako, kot je.

Moji prvi koraki so boleli. Bila sem pripričana, da sem biser, ker sem bila tako dolgo v svoji školjki - nisem vedela, da je bil ta čas le trenutek za večnost, ki me oblikuje. Ko pa se nihče ni zmenil zame, sem začela dvomiti tudi o svojem pravem obstoju, obstoju navadnega kamna na dnu deroče reke življenja. Pa vendar... nisem hotela več nazaj...

Spoznala sem ljudi, ki so prej vlivali v mojo posodo sladek strup pasivnosti. Uživali so v dviganju rok na sestankih, prepirali so se le, če je senca sosedovega dimnika črnila cvetlice v njihovem kraljestvu...ni jih zanimalo, kaj se dogaja pred rešetkami kletke, v katero so se zaprli sami, in niso poznali drugih bližnjih razen sebe, svojo osebo pa so prištevali med žlahtnejše tega sveta... Njihovi otroci pa so zbirali železne palice in se igrali z njimi, za nič na svetu jih ne bi posodi-

li sosedovemu smrčavcu, vendar niso razmišljali, čemu jim bodo palice služile. Ubogi...ubogi otroci, ki plačujejo za grehe svojih staršev, bi vzdihnili starka, ki je svojega sina sama zaprla, bil je pač črna ovca v njeni družini...tudi malomeščanščino, dobičkarstvo, sovraštvo so opredelili prav njej podobni, kajti le s temi izrazi lahko zmerjajo drug drugega in si gledajo v lonec.

Hotela sem jim zakričati, da je svet še vse kaj drugega, hotela sem jim ga pokazati...krik umirajoče ptice mi je to prepričal, kajti povedal mi je, da ni večjega nesmisla kot razlagati svet vase zaljubljenim ljudem. Pa vendar me to ni razžalostilo, kajti slutila sem svoje sonce, slutila sem, da je življenje sestavljeno iz črnih in belih kock...ta misel se mi je zdela smešna in pospešila sem korak, da bi morda prej spoznala resnico.

Med množico najžlahtnejših osebnosti sem kmalu našla še sebi podobne sanjarje, ki so brezmočni čepeli v svojih posodah in slutili življenje, umetnike, ki so doživeto peli o vsem, češar niso nikoli občutili, znanstvenike, ki so zaman iskali dla-ko v jajcu, in ljudi, ki so živeli samo zato, ker niso mogli umreti. Vendar vsi so bili zadovoljni s svojimi življenji in zaman sem iskala bistvo obstoja vsega tega. Nihče ni odgovoril na moj zakaj, niti ni sprejel moje ponujene roke.

Šla sem naprej proti soncu in daleč pod goro sem slednjič le odkrila ljudi, ki se niso pretvarjali. Nikoli se niso spraševali zakaj, niti niso vedeli, kaj pomeni "prilesti nekam višje", niti svojega direktorja niso imeli, razdajali so se, ne da bi zahtevali plačilo za svoj nasmeš in košček kruha...toda bila sem okužena, vedela sem več kot oni, poznala sem sovraštvo, zato sem morala proč...

Čisto pred soncem sem srečala njega...in pozabila na sonce. Toda šel je mimo in se ni zmenil zame. Prvič sem začutila, da bi mi lahko nekdo nekaj pomenil. Zbala sem se te slabosti, ker sem videla njegove oči, razumne in hladne, kot oči vseh tistih, ki jih je srečala Pamet...jaz pa sem še vedno iskala, pravzaprav tedaj nisem več vedela, kaj iščem, le slutila sem, da je to blizu in da moja pot ni več le brezupno tavanje...spoznala sem, da svet le ni tako črn, kot sem ga videla z dna svoje posode...le razumeti moraš, da so ljudje pač ljudje, kjer so ljudje, je sovraštvo, a tudi ljubezen...nisem še vedela, kaj pomeni to...razumeti...bala sem se...da ne bi razumela...zato sem začela graditi svoj grad, kamen za kamnom sem valila na grič tam pod soncem in pozabljala nanj, na moja iskanja...ko je bil grad zgrajen, sem odhitela po rože, da bi okrasila zidove, ki so me begali s svojim hladom...vrnila sem se in on je stal pred vrati...prijel me je za roko...in grad se je sesul...potem je pljunil predme in odšel...nekdo mu je moral reči, da ga ljubim...ostala sem tam med ruševinami, oropana, utrujena od sveta, pričakovanj...nisem razumela, zakaj me je ravno to prizadelo, potem, ko sem se sprijaznila s človekom in njegovimi muhami...veter mi je prišepnil, da sem prej samo zviška gledala na življenje...zdaj pa...zdaj pa, da sama živim...ne...ničesar več ni ostalo...bolečina je predla svoje pajčevine...padla sem...a plazila sem se naprej, naprej...tja, kjer sem slutila svetlobo...znašla sem se na mestu, kjer sem pot začela.

Zaželela sem si nazaj v posodo - toda...prerasla sem jo...

Ostal mi je le moj prostor na robu večnosti...pravzaprav se ni nič spremenilo...breme je skorajda pretežko...in večnost se prebuja...ne bom več zaklepala svojih omar...

ko je spoznala
da tudi pesmi ne zna pisati
in da je ne bodo nikoli razumeli
ne nje
ne njenih boli
se je razjokala
in nastala je siva lisa na papirju
siva
kot je siv vsakdan

Karmen Kenda, 2.a

MLADE PESMI

I.

Želim si pomladi,
da bi lahko zapela v vetru,
da ne bi mehke snežinke rezale mojih besed,
da ne bi topli škornji krojili mojih stopinj
okorno,
da ne bi moje duše ujela melanholija...,
da bi sijalo sonce.

II.

Tisoče krvavih rok se steza proti meni,
tisoče neizpolnjenih upanj,
tisoče neizpetih pesmi.
Toplo je in v sobi je sobota.
In zunaj pada sneg.
Moja duša je velika,
je žalostna
in prazna.

Mojca Janžekovič, 2.a

STRAH

Janez je ves upehan, čeprav bi tega nikomur ne priznal, opravil dopoldansko delo, pogledal še v hlev, potem pa zavil v hišo. Težko je dihal. Bil je že štiridesetletnik in pod prašno srajco so se mu nabrale debele kaplje potu. Ko je vstopil v hladno vežo, ga je pohladilo po križu in v kuhinji se je z vzdihom spustil na stol. Mati, suha, upognjena starka z živim pogledom izpod črne, globoko na razbrazdano čelo potisnjene rute mu je prinesla krompirja in repe z otepom svežega kruha.

Rad jo je imel, še v mislih jo je onikal. Njim, otrokom, je nadomestila očeta, ki je padel v vojni. Bil je najstarejši in takoj, ko je prerasel kratke hlače, je poprijel za "moška" dela na kmetiji. Ostali so zrasli, odšli v mesto in se vračali le ob praznikih. On pa se je vrasel v kmetijo in delo, čutil je, da je materina opora, in ponosen je bil na to. Potem je šel k vojakom, začutil je utrip mesta in življenja. Ko se je vrnil domov, mu je bilo nekaj časa dolgčas, tožilo se mu je po družbi veselih tovarišev in deklet, zavidal je mlajšim bratom in čutil je, da bi mu bila žena dobrodošla. Bila bi pomočnica materi, pomagala bi njemu, drugače pa ne bi imela težkega dela... A glej, nobeno dekle ni hotelo biti žena, pomočnica, nobena ni hotela oditi na veliko, še kar premožno kmetijo le za oporo materi, hotele so biti žene!

Njemu pa je mati pomenila vse. Počasi je prebolel razočaranje, pregnal je dolgčas in se zagrizel v delo. Garal je na polju, domov je prišel kositi in spat po napornem dnevu in ni se pritoževal. Saj mu je mati skuhala, postlala, več ni potreboval. Nekaj tednov je še slišal tiktakanje ure, ko je sedel v njiho-vi stari kuhinji, kot včasih, kadar je bil kot deček sam doma in ga je bilo strah; nekaj tednov si je še želel ven, potem pa se je umiril.

Mati je vedela, česa si želi, a nikoli ni z besedo omenila njegovih želja, ni drezala v odprto rano in ta se je kmalu zacelila, po nekaj letih je bila pozabljena, vsaj Janez jo je pozabil. Mati ni pozabila, žal ji je bilo za sina, ki je molče garal, a še bolj žal bi ji bilo, če bi odšel in bi kmetija ostala na njenih pešajočih plečih. Sama je čutila, da peša, čeprav si tega ni nikoli res priznala, a videla je, da tudi njen sin že dobiva sive lase, videla je in hudo ji je bilo. Zato je bila vedno prijazna z njim, ni nergala in sitnarila- to je bil njen dolg.

Položila je hrano na mizo, tedaj pa je opazila sinov začuden pogled, ki je obstal na majhni postavitici v kotu.

"A", se je nasmejala, "sosedu je pripeljala malega, ko ga pa ni imela kam dati, ker se ji je mudilo v tabrh. Rekla je, da bodo zvečer doma, naj ga kar pošljemo domov. Že dve uri sedi tamle na pručki in je čisto priden."

Spet se je obrnila k štedilniku, Janez pa je še vedno boljčal v malo stvarco tam v kotu. Okrogloličen fantiček, z velikimi, svetlimi očmi, je pol preplašeno, pol radovedno zrl vanj in sesal palec. Čisto pšenični lasje so mu iz "vrtinčka" na temenu štrleli na vse strani in padali na visoko, nežno otroško čelo. Imel je umazane kratke hlače in bos je bil. Janez se je zagledal v njegove male, bele noge, vse prašne, z umazanimi, ponekod od padca obdr^gnjenimi prstki.

Potem mu je pogled zablodil na svoje roke, ki so ležale na mizi, pol odprte, z grčavimi, neokretnimi prsti, širokimi, grobimi rjavimi dlanmi, težke in velike. Zdaj je prvič jasno začutil njihovo težo - spomnil se je, da so bili tudi njegovi prstki včasih tako majhni, beli, umazani in potolčeni...

Mati je odšla z očetom k večerni maši, bila sta šele dva - on, štirileten fantič, in deklica v zibki, ki je spala v podstreš-

ni kamri. Mraz je bil in do cerkve je bilo daleč - ostati je moral doma in nalagati na ogenj. Sedel je čisto k štedilniku, gledal v konce svojih nog v toplih, malo raztrganih nogavicah in odganjal strah, ki je prihajal skozi režo v oknu kot mrzel piš, skozi razpoko v starih durih, iz temnih kotov, izza težke omare, izpod štedilnika.

Stisniti ga je hotelo za vrat, a ni se mogel umakniti. Imel je dovolj poguma, da je pogledal v kote, a premalo, da bi vstal, šel tja in zagrabil z roko po temi - morda ne bi bilo nič, odleglo bi mu. Kaj pa, če bi bil tam pravi strašni strah? Potem bi stisnil, tiščal... - a ni mogel. Odlašal je strašni korak in raje prestrašeno pogledoval okoli, mrak pa se je vse bolj zgoščeval, vse bolj ga je treslo in ustnice so se mu nabirale na jok. Vse okorno pohištvo se je bližalo, omara je pretila, da se bo prevrnila nanj, zaslišal je, kako velika ura zlovešče tiktaka...

"Mati!"

Iztrgalo se mu je iz drobnih prsi, v mislih pa se mu je vse zmedlo, omara in molitve - starša molita, on pa se bo vdal v usodo, kar umrl bo, ko ni od nikoder nikogar. Še bolj ga je treslo, potem pa ga je omara pokopala pod seboj...

Čez dve uri se je mati vrnila in našla Janezka stisnjenega v klobčič na tleh. Spal je, na licih so mu še ostale sledi solza in obrazek je bil bolešno spačen.

V kuhinji je bil grozen mraz, v štedilniku pa - tema, kajti Janezek ni naložil niti enega polena...

Stresel se je in ni hotel več misliti na to. On je vendar mož, možki, kakšne neumne misli. "Ne, ne," mu je šepetal zloben glas: "Strah te je, vedno te je bilo strah samote, strah deklet, ena sama velika bojazen, da boš nekaj zamudil in te bo

V LABIRINTU SAMEGA SEBE

Stopam po znani, že stokrat izhojeni poti. Sama. Z brezkončnim razočaranjem in upanjem. Kaj pričakujem od te izhojene in blatne steze? Mnogo. Upam in si na vso moč želim, da bi me koraki povedli na novo pot, pot resnice in pravice. Gotovo pričakujem mnogo preveč. Kot revež, ki zaužije cel hleb kruha naenkrat, potem pa je prisiljen cel teden stradati. Noge dobivajo težo svinca. Morda zaradi bojazni, da je pot resnice in pravice dolga in strma. Razočaranje... Bolečina, ki razjeda moje telo, se spremeni v bolestni krik. Zdi se, da se je življenje za hip ustavilo, zamrlo nekje daleč. Nihče me ne sliši. Neznansko sama se počutim. Topel stisk in nežen pogled bi nadomestila vse. Samoto, strah in bojazen.

Nekje v daljavi trga mirno ozračje strašno rjojenje. Jaz pa naravnost tja! V pogubo! V smrt!

Srce se za hip ustavi. In spet burno razbija naprej. Ne, ne tja! Stran! Toda noge so neposlušne. Koleno se krči in zgiba naravnost v rjojenje, ki je čedalje glasnejše. S težavo požrem slino, ki se ustavi v goltancu. Nekdo me grabi in tišči za grlo, da le še s težavo diham. Ledene jeklene roke prodirajo v kožo na vratu in tiščijo. Stiska narašča. Usta se odpro in hočejo zavpiti na ves glas, hočejo klicati na pomoč. Toda krik se zaustavi že v grlu, ledene roke pa se še bolj usidrajo v kožo. Še malo in ... S poslednjimi močmi se zgrabim za železno ogrado, toda roka popusti in zgrudim se na tla. Ne čutim več jeklene roke na vratu, rjojenje zamira v daljavi... Pred mano vstane ljubeča mamina podoba. Prijazno se sklanja k meni, toda še isti hip se dvigne in prestrašeno strmi vame. Kakor da bi se me bala. Nikoli mi nisi pravila, da se bojiš krvi, mama. Niti tedaj ne, tiste dolge noči, ko sem se tako srečna tiščala k njej in ko sva klepetali brez konca in kraja. Čutila sem njen topli dih na mojem vročem čelu in si močno želela, da bi me vsaj še enkrat pobožala, preden bo zaspala.

In že sem čutila prijetno toplino njene roke na mojih laseh, ki je segla vse do burno tiktajočega srca. Srce je zavrnilo v prvi ljubezni in splavalo tja, na otok sreče, kjer zastonj prodajajo veselje in ljubezen in kjer se leskečejo gore bonbonov in tort. Veke so se počasi zaprle in še v sanjah sem videla otok vsega dobrega, kajti vedela sem, da mamina roka še vedno boža moje lase...

Mamin prestrašen obraz se izgublja sredi železnih pregrad. Le še drobna pikica na nebu, ki pa kmalu izgine in zabriše sled za sabo. Mama, zakaj me nisi rešila? Veke postajajo trudne in se počasi zapirajo. Ne, ne smem omagati! Za hip se oči že čisto zapro, toda poslednja volja jih s težavo še enkrat odpre. Moram, MORAM uzreti odrešilno podobo. Tisti znani ljubeznivi obraz, ki ga čakam in hrepenim po njem že od trenutkov mojega spočetja!

Zdenka Jurglič, 4.c

DNEVI BEŽIJO

Dnevi so kratki.
Bežijo in nihče
ne žaluje za njimi.
Za trenutek jaz.
Potem pa mislim
na presenečenja,
ki me še čakajo.
In vem, da
se staram.
Ti si v družbi,
slabi družbi.
Jaz sem sama.
Sem rada
osamljena v tem svetu?

Mogoče zdaj, ko mi
poje Joan Baez, ali
jutri, ko se bosta
vrnila Paul in Bob.
Toda ne nekoč -
ko bom obtoževala sebe
in trgala spomine.
Ne nekoč, ko bom
spoznala, da so vsi
prijatelji odšli.
Ne tedaj, ko bom
zares - starka.

Irena Grahek, 1.a

BALADA O ČLOVEKU
(Odlomek)

Zjutraj so ga zbudili sončni žarki. Poplesavali so po veliki spalnici, se igrali na sliki mladoporočencev, ki je še vedno visela nad zakonsko posteljo. Tako visi že od vsega začetka. Čeprav se je od začetka skupnega življenja z Leno spremenilo že marsikaj. V tej sobi že dolgo spi sam. Že nekaj let. Lena, ponavadi vsa tiha, je nekega jutra, ko je predenj postavila zajtrk, kategorično zahtevala, da od tega dne naprej spita ločeno.

Bil je presenečen, tako zahtevne je še ni videl nikoli. Čisto drugačna je bila kot ponavadi. V očeh ji je gorel ogenj, čudno svetlo so se lesketale. Lica ji je obarvala lahna rdečica. V glasu je bilo začutiti zadržano togoto. Dolgo si ni opomogel od presenečenja. Stal je in jo gledal z izbuljenimi očmi. Zakaj to zahteva? Ni mu hotela odgovoriti na njegovo vprašanje, še vedno pa je trmasto vztrajala pri svojem. Spoznal je, da je zvedela za njegove skrivne poti, dolga službena potovanja. Najbrž kako anonimno pismo, še kak pogovor z njegovim kolegom, morda se je šla malo detektiva... Prej ali slej je to morala izvedeti. Včasih ji je hotel vse skupaj zmetati v obraz, pa se je vselej premagal. Nekakšna čudna sla je bila v misli, da jo bo to mogoče le enkrat spravilo iz ravnovesja. Zdaj se spominja. Zdanje čase je bil njen obraz čudno sumničav, kretanje rok nerodne, živčne. Videlo se je, da dela čisto avtomatsko, zgolj iz navade. Včeraj zjutraj ji je kar na lepem padla iz rok kavna skodelica. Celo v službo mu je telefonirala. Še vedno jo je gledal. Hotel je vsaj še malo uživati ob spremembi na njej. Nikjer sledu vdanega nasmeška. Kotički ustnic so ji bili privihani navzdol. Ponovila je svojo zahtevo. Njen glas ni bil več tako šibak kot prvič, v njem je bilo začutiti grenko mržnjo. Brada se ji je tresla. V očeh pa so se prikazale

solze jeze. Ni čakala, da bi ji dovolil. Pograbila je svojo posteljnino, zaloputnila z vrati in odšla v prazno sobo. (V začetku sta jo namenila otrokom. Ker jih nista imela, sta jo preimenovala v sobo za goste.) Zdaj bo služila njej. Ni mu bilo žal. Pravzaprav si je v svoji podzavesti tega že dolgo želel, vendar on tega ni mogel nikoli predlagati. Zaspal je z občutkom, da je spet zmagovalec.

Pretegnil se je in na glas zazehal. Z roko je segel za uro, a je ni takoj dosegel. Med prsti je začutil nekaj, prahu podobnega. Še na misel mu ni prišlo, da bi ga obrisal. Le zakaj? Prah zunaj njega ga ni motil, bolel ga je prah v njem. Čutil je, da prahu iz sebe ne bo mogel nikoli izbristati. Najsi bi se še tako trudil, madež bi ostal. Da, spet se je v njem oglašal občutek krivde. Segel je na nočno omarico in pograbil prvi časnik, ki mu je prišel pod roke. V njem je iskal pozabo. Bral je, a ne dolgo. Pred njim so začele poplesavati črke, mešale so se med seboj. Nastajale so čisto nove besede in te besede so bile odmev njegove notranjosti.

Tisti dan, ko se je sprl z Leno, pomeni zanj prelomnico. Občutek zmagovalca, ki se je v njem prebudil po njenem odhodu iz spalnice, je postajal sladko-grenak. In čez nekaj dni je prevladala v njem grenkoba.

Lena nekaj dni ni govorila z njim. Hodila pa je v službo kot ponavadi in tudi kuhala kot ponavadi. Takrat je še pogosteje hodil k drugim ženskam. Vendar ne zato, da bi se ji maščeval, ampak zato, da bi pozabil. Ni mogel. Bolelo ga je spoznanje, da se stara in da bo slej ko prej obsojen na življenje v njenem stanovanju. Sama bosta. Opazil je, da ga ženske ne vidijo več tako rade kot nekoč. Skoraj v nadlego jim je. Najbrž ob njem spoznavajo, da so se postarale tudi same. To pa vsakega človeka neprijetno prizadene, žensko še bolj kot moškega. Lena se je kmalu vdala v usodo. Najbrž ji je bilo to zelo težko, a vdala se je. Spet je govorila z njim kot ponavadi, poluradno,

vendar je bilo v njenem glasu začutiti grenak prizvok. Postarala se je v teh dneh. Na njenem obrazu je opazil drobne gubice, veliko jih je bilo okrog ust. Vendar te gotovo niso nastale zaradi smeha. Njene modre oči so bile brez leska, vanje se je naselila praznina. Da, zelo se je spremenila, vdani nasmešek na njenih ustnicah pa je ostal in se ni spremenil do smrti.

Vstal je, prižgal radio in se oblekel. Potem je pograbil košaro, šel v trgovino, po časopis in še na mnogo kratkih poti, ki jih je opravljal vsak dan. Doma je počasi pospravljaj, bolj površinsko seveda, in tam, kjer se mu je zdelo, da je prahu vseeno malo preveč, ga je obrisal z roko. Ko je opazil, da ostajajo zdaj na predmetih sledovi njegovih prstov, je bil malo jezen sam nase. A ne toliko, da bi vzel krpo in še enkrat obrisal. Pri kuhanju kosila in pri vseh teh drobnih opravkih je v podzavesti čutil, da v vsem tem nekaj manjka. Nekaj časa je premišljeval, kaj je to. Potem pa je začutil, da mu je pravzaprav vseeno. Vseeno mu je, da, vseeno mu je, kakšno je stanovanje. Kosila ne kuha zato, ker bi ga rad kuhal, ali pa mogoče zato, ker bi rad jedel. Zdi se mu, da je pač takodoločeno. Po kosilu je nameraval na sprehod. Ker pa se je pooblačilo, je ostal doma. Velik naslonjač je postavil k odprtemu oknu in gledal, kako oblaki zakrivajo zadnje ploskve sinjine. Rahlo je pihal veter. S sabo je nosil posušeno listje, ki je drgetalo, se dvigalo in spet padalo. Zaželel si je dežja. Opral bo te sive hiše, na katerih se oči utrudijo. Spral bo umazanijo. Škoda, da ne more sprati umazanije v njem. Oblaki so postajali vse temnejši. Nabrekli, pepelnato sivi; so se spreminjali v grozljive sence. Zatišje pred viharjem. Slutil je, da se tudi v njem prebuja nekaj, viharju podobnega. Zdaj je samo sedel in čakal na prve dežne kaplje, ki mu bodo prinesle olajšanje. Čutil je, da se v njem vrtinčijo misli, ki še niso popolnoma jasne. Kmalu pa bodo dobile svojo pravo vsebino in udarile na dan. Prepustil se jim bo, saj ve, da se jim ne splača upirati. Zdaj ali pozneje, zahtevale bodo svoje, breme pa bo postajalo vedno

težje. Ničesar več ni čutil, oči pa so bile prazne in gledale so nekam daleč - v preteklost.

Ko je končal slavistiko, ni vedel, kako naj se odloči. Ali naj postane svoboden umetnik-pisatelj ali naj se zaposli. Vsi so mu svetovali, naj se odloči za drugo. In se je. To je bila ena izmed najtežjih odločitev v njegovem življenju. Pravzaprav je življenje loterija. Zelo malo možnosti imaš za dobiček, ponavadi ostaneš praznih rok. Prej, na univerzi, je z lahkoto pisal. Našel je svoj slog. In vsaka nova stvar se mu je zdela dobra, boljša od prejšnje. Kako je bil srečen, ko je kaj njegovega izšlo. Za kritike se ni kaj dosti zanimal. Prebral jih je in poslušal nasvete. Vendar se ni nikoli ravnal po njih. Tudi če se je hotel, ni mogel. V njem je bilo nekaj silovitega, kar ga je vlekel po stari, že izhojeni poti. Srečen je bil. Pisanje mu je bilo najboljše zdravilo. K njemu se je umikal, ko je nalletel na najhujše težave. In pravzaprav je čudno: čim težje je bilo njegovo življenje, tem lažje je pisal. Ko je bil zadovoljen s samim seboj in svojim življenjem, ni mogel pisati. Kot da bi s čolnom zabredel na plitvino, s katere ne more. Na srečo je bilo takih trenutkov malo.

Toda zdaj, ko je hodil v službo, se je vse spremenilo. Učil je slovenščino na gimnaziji. Spoznal je, da ga ta poklic počasi, a zanesljivo jemlje. Zahteva ga zase. Koliko dela je imel popoldne, zvečer, ob popravljanju šolskih zvezkov, s pripravami. Ko pa je hotel začeti s pisanjem, ni mogel. Napisal je dve, tri vrste, jih prebral, prečrtal in tako v nedogled. Ni imel idej, brez teh pa ni mogel pisati. Tudi v njem se je nekaj premaknilo. Ni bilo več pravega poleta. Življenjske moči, ki bi jo tako potreboval za daljša dela. Ko se je poročil z Leno, se je vse skupaj še poslabšalo. Ni mogel, pa najsi se je še tako trudil. Nekaj časa je krivil njo, potem pa še svoje delo.

S svojimi dijaki se ni nikoli dobro razumel. Med njimi in njim je bila ostra pregrada, preko katere ni mogel. Zdaj se mu zdi, da jih je krivil za svoje neuspehe v pisanju. Seveda niso bili krivi, to je dobro vedel; pomagati pa si ni mogel. Pogosto je bil razdražljiv, vsaka najmanjša stvar ga je spravila iz tira. Do vseh je bil enako kritičen in tako mu vsaj ocenjevanje ni delalo težav. Zdelo se mu je, da ga dijaki zaradi tega spoštujejo. Vendar pa - v odnosu med njimi in njim je nekaj manjkalo - tega se je dobro zavedal. Včasih bi se tako rad pogovoril z njimi o čisto vsakdanjih stvareh, o njihovih težavah. In tudi on bi jim rad kaj povedal o sebi. Morda bi ga razumeli. Sicer v to ni kdo ve kako verjel, vedel pa je, da je človeku po vsaki izpovedi laže. Nikogar ni imel, da bi se mu lahko zaupal. Na Leno še pomislil ni, Njegovi kolegi pa so vedno nekam hite- li, nikdar niso imeli časa. Kaj pa ženske? Z nekaterimi se je lahko pogovarjal o vsem, kar ga je zanimalo. Nikoli pa ne o sebi.

Nekajkrat je poskušal, a nikdar ni uspel. Otroci ga v novi obleki nič prepoznali. Ko jih je spraševal o njihovih problemih, so ga začudeno gledali. V razredu je zavladala smrtna tišina, slišalo se je samo škripanje stolov. Po nekaj minutah, dolgih kot večnost, so se začeli spogledovati med seboj. "Le kaj se je zgodilo z njim?" so spraševali njihovi pogledi. On pa je nekaj nerazločno zamrmral s stisnjenimi ustnicami in odšel iz razreda.

Kako so ga boleli taki neuspehi. Imel je občutek, da ga otroci ne-marajo. Najbrž to ni bilo res. Preveč daleč jim je bil, za- to se niso mogli postaviti z njim na isti nivo. Morda so se ga tudi malo bali. Vendar tega ni nikoli doumel. Če se je kdo v razredu med njegovo razlago zasmel, je bil prepričan, da se smeje njemu. Kako strahoten je ta občutek! Stojiš pred njimi, sredi stavka umolkneš in iščeš tistega, da bi zahteval od njega

pojasnilo. Na vprašanje se nihče ne oglasi. Ti pa stojiš in nekaj časa čakaš. Mučna tišina v razredu te čisto počasi ubija. Ti pa ves ponižan, z malo sklonjeno glavo, nadaljuješ z razlago. Govoriš popolnoma mehanično, veš, da tvojega enoličnega glasu nihče ne posluša. Ti pa se ne moreš vživeti v uro, z mislimi si še vedno pri neljuben dogodku.

Tako živiš z njimi in hkrati daleč stran od njih. Njihove težave so ti neznane, in ko gledaš njihove obraze, se ti zdi, da so brez vsakršnih problemov. In zavidaš jim to njihovo brezskrbno mladost. Ko se spomniš na svojo, se ti zdi prav tako radosti polna, kot mladost tvojih dijakov. In vsi tisti problemi, ki so se ti zdeli takrat ogromni, nerešljivi, so v tvojih mislih postali problemčki in kar kopnijo pred tvojimi očmi. Samo težave, ki jih imaš danes, se ti zdijo resnične, nepremagljive, hkrati pa slutiš, da prihodnost prinaša v sebi še večje tegobe.

Vstal je in zaprl okno. Okenska polica je bila malo namočena, dva cvetlična lončka je veter vrgel na tla. Čudno, da ni ničesar slišal. Že velikokrat je doživel kaj podobnega. Yrnil se je v preteklost in sedanost se je umaknila daleč stran. On pa je živel v nekem tujem, daljnem svetu.

Gledal je, kako polzijo po šipi dežne kaplje. Bežno se dotaknejo druga druge, pa spet nadaljujejo svojo pot. Stapljajo se med seboj v majhen potoček, ki vedno po isti poti polzi po šipi. Potem pa zadenejo ob okvir in se razpršijo na vse strani. Ko pade na šipo nepričakovano velika kaplja, zruši prejšnjo sliko, pred očmi pa nastajajo nove podobe, kot bi jih na šipo slikal neznan umetnik. Čudovito je gledati skozi ven. Za šipo zagleda človek svet, prav tako neresničen kot te podobe. Zdramil se je iz sanjarjenja in se tiho zasmel predse. Pa pravijo, da moški niso sanjači. Glede tega pravzaprav med moškimi in ženskami ni velike razlike. Čisto pa se izniči, ko člo-

vek naleti na težave. Takrat si tako želi, da bi vsaj za hip pozabil na vse in se prepustil sanjskim prividom. Zresnil se je. Rahlo je priprl oči, stisnil ustnice in se prepustil mislim. Spet so se uredile in zdaj druga za drugo čakajo, da jih oživi.

Samo človek, ki pozabi na mladost, lahko naredi toliko napak, kot jih je steril v svojem poklicu on. Njegov prvi nastop pred dijaki je bil strog, neoseben. In s sabo je nosil posledice, ki ga bodo zaznamovale za vse življenje. Človek bi moral najbolj premisliti, kak bo začetek nečesa novega, ne pa planiti v neznanost z glavo skozi zid. Še zlasti je to pomembno v poklicu, kakršnega si je izbral on. Težko je izbrati pravo pot: ali se postaviti na nivo dijakov in tako korak za korakom izgubljati avtoriteto ali pa ustvariti med njimi in sabo veliko, nepremagljivo razdaljo. To sta dve skrajnosti; zelo daleč med sabo sta si in zelo redki so srečneži, ki zadenejo sredino.

On je ni. Dan za dnem je iskal vzroke svojega neuspeha in šele zdaj, ko je iskanje končano, je odkril, da je krivda na začetku. Mladi ljudje so kritični, kmalu te prepoznajo. In videz, ki si jim ga zapustil prvič, bo dolgo živel v njih. Svoje mnenje bodo prenašali na prihodnje rodove. Pri tem jim ni kdo ve kako pomembno, kakšen si v resnici. Ne poskušajo te razumeti, zlasti pa ne, če jim ti ne daš priložnosti za to. In potem, ko hočeš kar naenkrat spremeniti svoj odnos med sabo in njimi, se nevede opečeš. Zdi se jim nemogoče, da si to sploh ti. V njihovih očeh s svojim ravnanjem prej izgubiš kot pridobiš. Razdalja med tabo in njimi se samo še poveča. Še na misel jim ne pride, da bi se ti zaupali. In sploh je najbolj neumno to, da jim porečeš: "Lahko se mi zaupate." Ta preprosti stavek zveni tako vsiljevalno, kar nekam vase zagledano. In pri tem tudi sam veš, da bi se izpovedal tistemu, ki mu zaupaš, in nikoli tistemu, ki ti to sam predlaga. Tako so se vrstile napake za napako in vrzel je bila vse globlja.

Zunaj je bilo temno, on pa je še vedno sedel pri oknu. Bolščal je v temo in čakal, da se nekaj zgodi. V tej prazni vsakdanjosti se mora vsaj za hip nekaj premakniti. Ni mogoče, da bi bil vse do svojega konca obsojen na to lebdenje med življenjem in smrtjo. V njem se je počasi porajala svetla misel. Najprej se je začudil, ko se je je dotaknil. Postajala pa je vse bolj sprejemljiva, v njem pa je rasel občutek, skoraj bi ga lahko imenoval slovesen. Čutil je, da mora misel izreči naglas. Samo počakati je treba, da se misli popolnoma zbistrijo. Ko bodo popolnoma jasne, jih bo združila med seboj drobna nitka.

"V šolo pojde." Misel je bila izgovorjena, zdaj je čakal na odmev. Pridušil je dihanje, obstal na istem mestu, ni se upal premakniti. V njem pa se je že prebujalo svetlo čustvo, po njem se je razlivala toplota. Bal se je, da bi mu tema, ki je prodirala skozi okno, umazala svetlo misel. Spustil je žaluzije in prižgal vse luči v stanovanju. Zdaj je bila svetloba zunaj nje-ga in v njem. Da, v šolo pojde. Med dijake. Tako rad bi se pogovoril z njimi. Razumeli ga bodo. Nič jih ne bo spraševal. Sedel bo mednje in jim govoril o sebi. Vse jim bo povedal, za-upal se jim bo. Potem mu bo laže.

Vanj je privihrala čudna misel in mu zdaj ne da miru. Hodi po sobi in se smehlja predse. Tako prepričan je v uspeh te poti. Še pomisli ne, da ga na koncu gotovo čaka razočaranje. Še vse njegove poti je v začetku spremljal zanos, ki se je na cilju spremenil v grenkobo. Zdaj noče misliti na to. Podi temne misli, da bi mu ostalo veliko prostora za svetlo. Sanja kot otrok. S široko odprtimi očmi gleda v bodočnost in zdi se mu svetla, brez ovir. Široka cesta se bo odprla pred njim. Do koder bo segalo oko, povsod sama ravnina. In daleč, na nizki vzpetini sonce, ki bo čakalo samo nanj.

Lidija Gačnik, 3.d

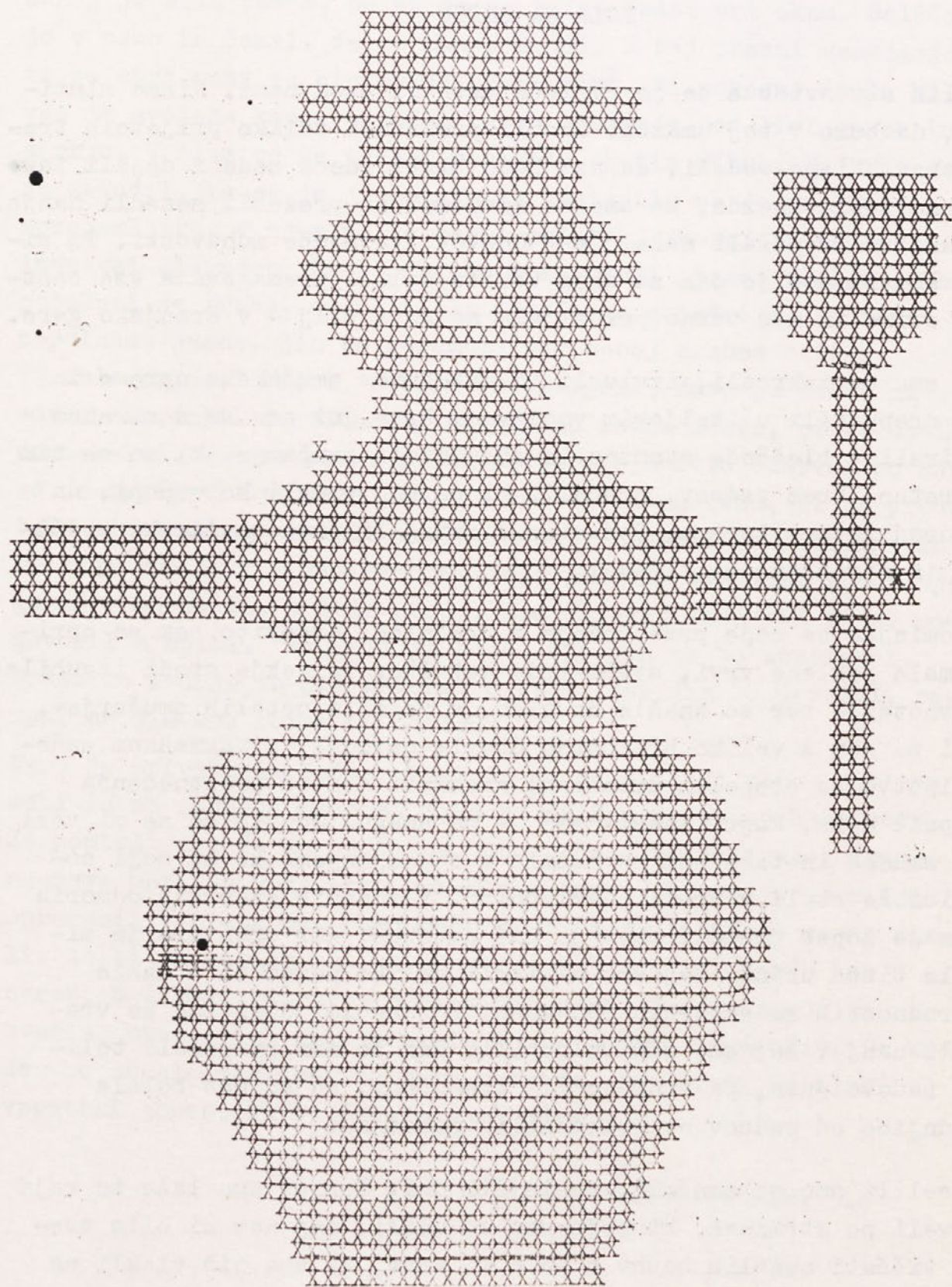
ŠOLA NA SNEGU

Velik siv avtobus se je cvileče ustavil pred nami. Nismo slutili, da bomo v tej umazani škatli preživeli toliko prijetnih trenutkov. Nismo vedeli, da nam bodo tisti rdeči sedeži dajali tako varno toplo gnezdo, ko smo se izmučeni in prezeblji sesedli nanje. Vdano so prenašali naše, šest dnevov trajajoče muhavosti. Ta siva škatla nas je dan za dnem vozila daleč, premagovala vse cestne ovire in nas varno pripeljala na isti cilj - v Kranjsko goro.

Tu smo se izkrcali, izvlekli iz avtobusov smučarsko opremo in se prepustili učiteljevim vodstvom. Prve dni smo se s strahom ozirali v bleščeče strmine in občudovali smučarje, ki so se tam spretno, brez padcev, smučali. Mi pa smo padali kot snopi, na skoraj ravnem terenu. Počasi smo osvajali prve smučarske veščine in strah nas je mineval.

Spominjam se moje prve vožnje z vlečnico. Krčevito sem se oprijemala jeklene vrvi, stala trdo kot štor in nekje sredi izgubila ravnotežje ter se znašla na tleh, v veselje ostalih smučarjev. Ali pa sem z veliko hitrostjo drvela navzdol, z nasmeškom zadovoljstva na otopelih ustnicah, naenkrat sem od presenečenja odprla usta, kajti znašla sem se na snegu. Odpele so se mi vezi na smučeh in tako sem se mučila z zapenjanjem, ko so moji sošolci že stali v vrsti za vlečnico. V vmesnih enournih odmorih nam je zopet ponudil zavetje naš avtobus. Kar prehitro je minila tista urica, saj smo si imeli veliko povedati o naših nerodnostih na sneženih poljanah. Z žarečimi očmi smo se vračali nanje, saj smo jih vzljubili, ker so nam prinašale toliko zadovoljnih, pa tudi težkih trenutkov, ko so nas bolele zadnjice od padcev na poledenelih pobočjih.

Veselili smo se sončnih, toplejših dni. Takrat smo laže in raje drveli po strminah. Hitreje smo se učili, saj nam ni bilo treba tiščati ozebljih nosov v šale in kape, ki smo jih vlekli na

obraz, kadar je pihal oster, mrzel veter, ki se nam je zajedal še pod debele bunde. Takih dnevov smo se kar malce bali, saj smo ob mrazu in redkih snežinkah, ki so nam poplesavale pred očmi, samo čakali, kdaj bosta minili tisti urici, da bomo zopet lahko ogreli prezeble kosti.

Na mojo največjo nerodnost pa me spominja še zdaj rahlo boleče koleno. Bil je mrzel dan, zeblo me je, roke sem imela kljub debelim rokavicam trde. Tovariš nas je peljal na "ta vel'ko" vlečnico, kot smo ji pravili, ker je bila daljša in bolj strma od tiste, na kateri smo vadili prve dni. Na vrhu smo se vedno postavili v vrsto in v gosjem redu smučali navzdol. Bil je naš zadnji spust v dolino pred opoldanskim odmorom. Bila sem utrujena in morda sem zato tako nerodno padla. Začutila sem ostro bolečino v kolenu, če sem poskusila stopiti nanjo, mi je noga klecnila. S težavo sem si pripela smučko in se komaj obdržala na nogah. Pomagal mi je tovariš in s težavo sem se prebila v dolino. Bolečina je naraščala in popoldne sem morala ostati v avtobusu. Goste črne oblake, ki so dopoldne viseli nad hribom, je zdaj prebilo sonce in smučišča so oživela. Jaz pa sem z žalostnimi očmi sedela v avtobusu, opazovala živahen vrvež na vlečnicah in pestovala bolečino. K sreči je bil to predzadnji dan in nisem bila prikrajšana za kako novo umetnino na smučeh.

Vtisi z naših prvih poskusov na smučeh nam bodo gotovo ostali v spominu vse življenje.

Mira Ilovar, l. e

IBSENOVA DRAMA O EYOLFOVI DRUŽINI

(Po predstavi v ljubljanski drami)

V vsaki usodi določene osebe v knjigi ali drami najdemo toliko resnice, da v njej vidimo tudi delček sebe. In vendar nam to ne sme biti potrdilo o neizbežnosti naše usode in naše nemoči,

temveč življenjsko dejstvo, ki ga moramo prevladati in premagati.

Eyolf je drama ideje, v kateri postajajo osebe samo sredstvo, s katerimi pisatelj ilustrira svojo misel. Kljub temu lahko v drobnih ostankih zasledimo karakterje oseb.

Središče drame se zdi Eyolf, personifikacija krivde. Okoli nje ga se gibljejo Alfred, Rita in Asta, ki tvorijo nedeljivo celoto nekega irealnega sveta; med seboj tesno povezani ljudje izgubljenih iluzij, neuresničenih želja in "napačnega" življenja. Med njimi je Alfred, ki čuti, da se mu življenje izmika in se naglo bliža koncu; življenje, prazno in polno nepomembnih drobnarij in velikih ambicij. Na drugi strani je njegova žena Rita, žena, "zanemarjena" ob moževih načrtih in v kateri se rodi potencirana sebična ljubezen do moža. In končno, tu je še Asta, Alfredova sestra, ob kateri Alfred spozna vso lepoto in popolnost skladnega življenja moškega in ženske, platonsko ljubezen do sestre; življenje, kakršnega si ni znal ali mogel ustvariti z ženo.

Med vsemi pa stoji Eyolf, pohabljenček trenutne ljubezenske nepazljivosti; otrok, ki postane zaradi svoje nesreče razlog zgrešenega življenja v očeh zakoncev, ki v določenem trenutku spoznajo zmoto in občutijo krivdo, razočaranje in odgovornost, ki se dokončno izrazi v krivdi do Eyolfa.

Mogoče še naključna simbolika: Osebe izstopajo iz steklene kocke; izstopajo iz nekega neresničnega življenja v "naš svet" in na koncu se ponovno vrnejo in zaprejo v "svoj svet".

V Eyolfu, kot drami, lahko najdemo nekaj sebe in svojega. In vendar je to samo drama, in koliko je življenje, nam bodo pokazala samo leta.

Vladimir Jureković, 2.b

SVETLANA MAKAROVICH: SEN ZELENJAVNE NOČI

Sen zelenjavne noči je igra Svetlane Makarovič. Kakor v vseh njenih ostalih igrah tudi tokrat osebe, ki nastopajo, niso ljudje, pač pa zelenjava in ostale stvari, ki pa imajo povsem človeške lastnosti.

V sami igri se pojavljajo številni glasbeni vložki in svetlobni efekti. To in pa kostumi dajejo igri poseben čar. Tudi scena je nekaj posebnega, novega. Preprosta kot je, ne vzbuja pozornosti in popolnoma ustreza igri.

Čeprav se na prvi pogled zdi, da je vse skupaj namenjeno otrokom, se konec koncev izkaže, da je ravno obratno. Otroci prav gotovo ne razumejo satire, s katero kaže Svetlana Makarovič na splošno znane človeške lastnosti.

Kritika in oblast imata v igri pomembno vlogo, saj vse sloni pravzaprav na njiju in njunih medsebojnih odnosih.

Kritiko predstavlja kritik - česen. Njegove lastnosti so take, kot bi naj jih imela kritika v celoti. Kritizira vse, na kar ^{navodilih.} na-
leti. Vse proglasi za slabo, čeprav je narejeno po njegovih/
Najvažnejše mu je, da dela ugajajo oblasti, kot bi bila pisana zanjo in ne za ljudi. Oblast v igri predstavlja zelenjavna večča. Že njena obleka, škornji in bič nam povedo, da predstavlja neko vrsto terorja. Ne dopušča nobene individualnosti posameznikov, s svojim terorjem nas spominja na razmere na Kitajskem, na čas stalinizma ali fašizma... Vse te oblike oblasti so namreč dopuščale le en način mišljenja in življenja, način, ki je ugajal oblasti sami. In v času terorja se godi dobro le tistemu, ki se z oblastjo strinja, pa čeprav le na videz, ji pritrjuje in ji laska, da reši svojo kožo, poleg sebe pa tudi druge. V takem času se pokaže, kakšni so ljudje v resnici, ali se držijo svojih načel, pa čeprav zato padejo v nemilost, ali pa jih spreminjajo, kot piha veter.

Makarovičeva na vse to pokaže v svoji igri s satiro. V besedila svojih junakov večkrat vplete znane verze, Prešernove, Župančičeve ali druge, ki pa zvene drugače, kot smo jih navajeni, ostro in satirično. Igra sama ima zelo simboličen značaj. Avtorica nam v njej govori o mnogih stvareh. Nekatere razumemo in jih znamo odkriti, ostale pa nam ostanejo skrite. Da pa bi lahko razumeli tudi te, bi morali bolje poznati razmere in odnose v literaturi, ki so dali avtorici pobudo za tako igro.

Tatjana Zafred, 3.b

NATEČAJ ŠOLSKE SKUPNOSTI OB 8. FEBRUARJU

Šolska skupnost vsako leto razpiše natečaj ob slovenskem kulturnem prazniku. Navajeni smo bili, da se je vabilu za sodelovanje odzvalo le nekaj dijakov. Zato smo bili prijetno presenečeni, ko smo pregledali letošnjo bero. Dobili smo precej prispevkov za vsa razpisana področja, le glasbenih del nismo mogli ocenjevati. Še bolj kot število prispelih del pa je razveseljiva njihova kvaliteta. Z zadovoljstvom lahko opazamo, da se leta iz leta v leto izboljšuje.

Največ je imela tudi letos dela komisija, ki je ocenjevala literarna dela. Natečaja se je udeležilo kar deset avtorjev, v njihovih delih pa so bile zastopane vse literarne zvrsti. Tako je letos komisija, ki so jo sestavljali: Marjeta Gal iz 3.d ter profesorja Jožica Jevnikar in Jože Sever, poleg proznih del in poezije ocenjevala tudi dramo. Zaradi zelo izravnane kakovosti vrste stvaritev se je komisija odločila, da bo podelila pet nagrad. Prvo nagrado je prejela Lidija Gačnik iz 3.d razreda za svoje delo "Balada o človeku". Komisija je predlagala dve drugi in dve tretji nagradi. Drugo nagrado sta dobili Andreja Pleničar in Karmen Kenda - obe iz 2.a. Tretjenagrajenca pa sta: Milan Rman iz 4.c ter Jolanda Repše, učenka 3.a razreda.

Likovna dela so ocenjevali: Božič Rowena iz 3.a ter profesorji: Ana Guštin, Helena Stepan in Ivan Beznik. Na natečaj je svoja dela poslalo osem dijakov, nagrade pa so prejeli: Dušan Plut, ki se je poizkusil v slikarstvu, grafiki in kiparstvu, najbolj pa se je izkazal s spajkano skulpturo "Martin Krpan s kobilico"; drugo nagrado je dobila Jelka Lešnjak, tretjo pa Vesna Stepišnik iz 4.e

Umetniške fotografije je poslalo na razpis pet dijakov. Vsak od njih je sodeloval s tremi fotografijami. Šmajdek Igor iz 4.b, Frantar Bojan iz 3.b ter prof. Tomaž Dobovšek, ki so prispele fotografije ocenjevali, so imeli zelo težko delo. Odločili so se, da podelijo prvo nagrado Bojanu Radoviču iz 4.b za tehnično in vsebinsko dobro fotografijo "KRKA 79". Drugo nagrado so prisodili Andreju Vircu, učencu 3.a, tretje mesto pa sta si delila Fuis Saša iz 3.b ter Jurekovič Vladimir iz 2.b. Pavišič Smiljan pa je za kolekcijo treh fotografij "MOTEL" dobil pohvalo.

Likovna in fotografska dela so razstavljena na šolskih hodnikih, literarna dela pa bodo objavljena v Stezicah.

Barbka Močivnik, 4.b

